

เค้าโครงการเรียนการสอนวิชา. 392 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียน

(Law Relating to ASEAN Integration)

ประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ภาคบัณฑิต

(สำหรับนักศึกษา)

1 – หมวดหมู่ของวิชา (ตามมคอ. 2)

รหัสวิชา น.392 (2 หน่วยกิต 2 – 0 – 4) – รหัสกลาง 9 – หมวดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ

หมวด 8 – กลุ่มรายวิชาบังคับของคณะนิติศาสตร์ มธ. (มหาวิทยาลัยอื่นมิได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับ จากข้อมูลที่ได้มา) อยู่ในกลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม/ กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนา และกฎหมายที่เกี่ยวกับชุมชน

2 – รายละเอียดของวิชา

วิชาบังคับก่อน : น. 390 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 1

กฎบัตรและความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ของประชาคมอาเซียน โครงสร้างและองค์กรของประชาคมอาเซียน กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียน เช่น กฎหมายองค์การระหว่างประเทศและกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายของการรวมกลุ่มของรัฐที่อาจเป็นต้นแบบในการพัฒนาประชาคมอาเซียน เช่น กฎหมายของสหภาพยุโรป ตัวอย่างการเปรียบเทียบกฎหมายภายในที่สำคัญของรัฐในประชาคมอาเซียน

This course discusses the Charter and other international legal instruments of [the] Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) as well as the structures and organs of ASEAN. This course also studies other sets of international law which can be useful to creation of understandings towards ASEAN law such as international law on international organizations, international economic law and those relevant to integration of states which can serve as a model of development for ASEAN such as European Union law. The comparative study of

certain important areas of domestic law of ASEAN [member states] is also a subject of this course.

3 – วัน เวลา และห้องบรรยาย

ทำพระจันทร์: วันพุธ เวลา 17.30 – 20.30 น.

4 – คณาจารย์ผู้บรรยาย

อ.อัครวัฒน์ เลาว์ฉวีศิริ (อาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา)

(อีเมลติดต่อ: akawatlaowonsiri@gmail.com)

รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนาจิตรา สายสุนทร

รศ.ดร.นาถนรินทร์ จันทร์งาม

รศ.ดร.จารุประภา รักพงษ์

5 – ความมุ่งหมายของรายวิชา

- ให้นักศึกษาเห็นถึงวิวัฒนาการของระบบสถาบันของประชาคมอาเซียน ตลอดจนแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบสถาบันของประชาคมอาเซียน
- ให้นักศึกษาได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปรัชญา หลักคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ หรือระดับภูมิภาค ตลอดจนนัยยะสำคัญของปรัชญา หลักคิดและทฤษฎีเหล่านี้ต่อบริบททางกฎหมาย
- ให้นักศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคของอาเซียนและกลุ่มอื่นที่น่าสนใจ เช่น สหภาพยุโรป (European Union) เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ตลาดร่วมแห่งอเมริกาใต้ (MERCOSUR) และประชาคมแอฟริกาตะวันออก (Eastern African Community) เป็นต้น
- ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ตราสารระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน
- ให้นักศึกษาได้เรียนรู้กรอบความร่วมมือของอาเซียนในเสาหลักต่างๆ อาทิ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC) และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community – APSC)
- ให้นักศึกษาได้เรียนรู้หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปและเฉพาะเจาะจงที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับระบบกฎหมายของอาเซียน
- ให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงลักษณะเฉพาะของระบบกฎหมายภายในอาเซียน
- ให้นักศึกษาได้ศึกษาและวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบกฎหมายอาเซียนและระบบกฎหมายไทย
- ให้นักศึกษาได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายภายในของอาเซียนในประเด็นกฎหมายที่น่าสนใจ
- ให้นักศึกษาได้วิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบกฎหมายอาเซียนและระบบกฎหมายภายใน

6 – รูปแบบการเรียนการสอน (ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของอาจารย์แต่ละท่าน)

- การบรรยายจากผู้สอน
- มอบหมาย reading assignments และอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นภายในห้องเรียน
- การทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น เล่นเกมส์ ดูหนัง และทำ simulation เป็นต้น

7 – หนังสือหรือเอกสารสำหรับอ่านประกอบการเรียน

7.1 – บททั่วไป

- ชาติชาย เชษฐสุมน, *ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community): ผลกระทบต่อกฎหมายไทย*, (2557) พิมพ์ครั้งที่ 2.

- Paul Davidson, “The Role of International Law in the Governance of International Economic Relationships in ASEAN” (2008) *12 Singapore Yearbook of International Law*.

- Simon Chesterman, “Does ASEAN Exist? The Association of Southeast Asian Nations as an International Legal Person” (2008) *12 Singapore Yearbook of International Law* 199-211.

- Stefano Inama & Edmund W. Sim, *The Foundation of the ASEAN Economic Community: An Institutional and Legal Profile*, Cambridge: Cambridge University Press, 2015

7.2 – ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC)

7.2.1 – ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน – การค้า

ความตกลง ATIGA ค้นได้จาก google โดยใช้ keyword search: ATIGA pdf หรือ จาก

<https://www.asean.org/wp-uploads/images/2013/economic/afta/atiga%20interactive%20rev4.pdf>

คำแปลไทยอย่างไม่เป็นทางการ

<http://www.thailaws.com/download/aec/ATIGA-Thai.pdf>

ค้นคว้ามাত্রการที่อุปสรรคต่อการค้าเสรีในอาเซียนของชาติสมาชิกอาเซียนจาก

<https://atr.asean.org/>

7.2.2 – ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน – การลงทุน

ASEAN Comprehensive Investment Agreement

- <https://investasean.asean.org/files/upload/Doc%2005%20-%20ACIA.pdf>

7.3 – ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community – APSC)

7.4 – ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC)

7.4.1 – ประเด็นทั่วไป

- สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ, ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน,

<https://www.facebook.com/ArchanWellKa/posts/6350731534998211>

- The ASEAN Secretariat, ASEAN Socio Cultural Community <https://asean.org/our-communities/asean-socio-cultural-community/>

- ASEAN Socio - Cultural Community Blueprint 2025 <https://www.asean.org/wp-content/uploads/2012/05/8.-March-2016-ASCC-Blueprint-2025.pdf>

- กฎบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ "กฎบัตรอาเซียน" ค.ศ.๒๐๐๗/พ.ศ.

๒๕๕๐

<https://docs.google.com/document/d/18Ke2QEuYL70vyzbju4aUGxYpdprC2ErJOz8lz9DOEdU/edit?usp=sharing>

-ชาติชาย เชษฐสุมน, ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) : ผลกระทบต่อกฎหมายไทย. วิทยุชน, พิมพ์ครั้งที่ ๒, ๒๕๕๗ [คลิกดูหนังสือได้](#)

7.4.2 – กฎหมายสิทธิมนุษยชน

- ปฏิญญาอาเซียน ค.ศ.๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕ ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

<https://docs.google.com/document/d/1xGfdunlGi2ynzyppEEMT3LNGddjxg4iHym2P4WC/Dlkaw/edit?usp=sharing>

-ปฏิญญาสากลของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑

https://docs.google.com/document/d/1loCeIB4HMu3o-hcCFL_mYR5R6nqBeaZfwXgEI_tlrUM/edit?usp=sharing

- แนวคิดพื้นฐานของปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Declaration on Human Rights) ค.ศ.๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕ คืออะไร ? : แนวคิดสิทธิมนุษยชนอาเซียนแตกต่างไปจากแนวคิด

สิทธิมนุษยชนสากลหรือไม่ ? อย่างไร ? . ยกประเด็นโดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร,

งานเขียนซึ่งใช้เป็นฉากทัศน์ในการออกข้อสอบปรนัยวิเคราะห์เพื่อการสอบวิชา น.๓๙๖ สิทธิ

มนุษยชนระหว่างประเทศ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศุภณัฎฐ์ ลาปาง เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓

<https://docs.google.com/document/d/1jRVO6K-rsOpYP8cGlvLPgU5p8hKJ-zo3tUJcrLdnWeo/edit?usp=sharing>

-พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, การจัดสรรเอกชนระหว่างประเทศในบริบทอาเซียน, บทความเพื่อแสดงมุทิตาจิตต่อศาสตราจารย์ คณิ่ง ภาไชย, เมื่อวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๖

<https://docs.google.com/document/d/1advE7WjSfYgtW9fbAYq-L5fUmfExl2s-om-XMAzeqU/edit?usp=sharing>

-พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, ทบทวนเรื่องจริงเกี่ยวกับคนและรัฐในประชาคมอาเซียนที่ควรตระหนัก : มายาคติแห่งการข้ามชาติของมนุษย์, เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ปรับปรุงเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๔ <https://docs.google.com/document/d/1paWST5rum60-4uQpmopp4rtSbYBPVz1OwUjxzwmlXko/edit?usp=sharing>

7.5 – ประเด็นเฉพาะที่น่าสนใจ

8 – การแบ่งเนื้อหา

หัวข้อหลัก	ประเด็นอภิปราย	ผู้สอน
1) บททั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน (2 ครั้ง)	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา (พลวัตทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม) - ทฤษฎีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (political economy, functionalism, neofunctionalism, ...) - การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบ (EU, NAFTA, MERCOSUR, Eastern African Community, ...) (ภายใต้ข้อจำกัดของเวลา) - ลักษณะเฉพาะในสถาบันทางกฎหมายของอาเซียน (วิเคราะห์ ASEAN Way และ legal traditions อื่นๆภายในอาเซียน) - หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สถานะทางกฎหมายของอาเซียน, บ่อเกิดของกฎหมายและแนวปฏิบัติของอาเซียน, ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย 	อ.อัศววัฒน์

	อาเซียนและกฎหมายภายใน, ระบบการระงับข้อพิพาทภายในอาเซียน, ความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน (ASEAN's external relations) รวมถึงการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของสถาบันทางกฎหมายของอาเซียน)	
2) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (2 ครั้ง)		อ.อัศววัฒน์
3) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การค้าภายในอาเซียน (2 ครั้ง)	- การค้าสินค้า - การค้าบริการ - หัวข้ออื่นๆที่น่าสนใจ	ผศ.ดร.จรรุประภา
4) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การลงทุนภายในอาเซียน (2 ครั้ง)	เนื้อหาที่เป็นไปได้ - หลักกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศที่ปรับใช้ภายในอาเซียน -กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนระหว่างประเทศ	รศ.ดร.นาถนิรันดร์
5) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน : สิทธิมนุษยชน (2 ครั้ง)	- ประชาคมอาเซียนทางด้านสังคมและวัฒนธรรม - หลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏชัดเจนใน ADHR (เทียบ UDHR) อันได้แก่ (1) สิทธิทางแพ่ง/พลเมือง; (2) สิทธิทางการเมือง (3) สิทธิทาง	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์

	เศรษฐกิจ; (4) สิทธิทางสังคม; และ (5) สิทธิทางวัฒนธรรม ทั้งนี้จะได้กล่าวถึงบริบทว่าด้วยการพัฒนาและสันติภาพในบริบทอาเซียน	
6) บรรยายโดยวิทยากรพิเศษ	- บรรยายเกี่ยวกับกรอบความร่วมมืออย่างกว้าง	หากมีจะแจ้งให้ทราบในชั้นเรียน

9 – ตารางการบรรยาย (ภาคบัณฑิต)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวข้อการบรรยาย	ผู้สอน	หมายเหตุ
1	16 ส.ค. 66	- ความเป็นมา - ทฤษฎีการรวมกลุ่มระดับภูมิภาค - การรวมกลุ่มเปรียบเทียบ (EU, NAFTA, MERCOSUR และ/หรือ EAC) - ลักษณะเฉพาะในสถาบันทางกฎหมายของอาเซียน	อ.อัศววัฒน์	
2	23 ส.ค. 66	- ประเด็นกฎหมายที่สำคัญ (สถานะทางกฎหมายของอาเซียน, บ่อเกิดของกฎหมายและแนวปฏิบัติของอาเซียน, ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายอาเซียนและกฎหมายภายใน, ระบบการระงับข้อพิพาทภายในอาเซียน, ความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน (ASEAN's external relations) รวมถึงการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของสถาบันทางกฎหมายของอาเซียน)	อ.อัศววัฒน์	

3	30 ส.ค. 66	- ประชาคมการเมืองและความมั่นคง	อ.อัศววัฒน์	
4	6 ก.ย. 66	- ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ต่อ)	อ.อัศววัฒน์	
5	13 ก.ย. 66	- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การค้า	ผ ศ .ด ร .จ า รุ ประภา	
6	20 ก.ย. 66	- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การค้า (ต่อ)	ผ ศ .ด ร .จ า รุ ประภา	
7	27 ก.ย. 66	- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การลงทุน	ศ .ด ร .น า ถ นิ รันตร์	
สอบกลางภาคระหว่างวันที่ 1 – 8 ตุลาคม 2566				
8	11 ต.ค. 66	- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : การลงทุน (ต่อ)	ศ .ด ร .น า ถ นิ รันตร์	
9	18 ต.ค. 66	- หลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏ ชัดเจนใน ADHR (เทียบ UDHR) อันได้แก่ (1) สิทธิทางแพ่ง/พลเมือง; (2) สิทธิทาง การเมือง (3) สิทธิทางเศรษฐกิจ; (4) สิทธิ ทางสังคม; และ (5) สิทธิทาง วัฒนธรรม ทั้งนี้จะได้กล่าวถึงบริบทด้วย การพัฒนาและสันติภาพในบริบทอาเซียน	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์	
10	25 ต.ค. 66	- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์	
สอบปลายภาคระหว่างวันที่ 6 - 23 ธันวาคม 2566				

10 – การวัดผล

สัดส่วนคะแนน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

	สอบกลางภาค/ปลายภาค	เรียงความ/รายงาน (ส่งกลาง)
อ.อัครวัฒน์	กลางภาค (ปรนัย 4-5 ตัวเลือก และ/หรือเติมคำ & อธิบายสั้นๆ ไม่เกิน 4 บรรทัด) (40 คะแนน)	ไม่มี
รศ.ดร.จารุประภา	ไม่มี	ค้นคว้า และ สรุป มา ต ร ก า ร ภายในประเทศไทยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการค้าเสรีในอาเซียนประมาณ 2-3 หน้ากระดาษ A 4 (20 คะแนน)
ศ.ดร.นาถนิรันดร์	สอบปลายภาคอัตนัย (20 คะแนน)	
รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์	ปลายภาคปรนัย 4 ตัวเลือก (20 คะแนน)	

11 – วันและเวลาสอบกลางภาคและสอบปลายภาค

จะแจ้งภายหลัง